

HALINA PAWLOWSKÁ

TAKTLE
JSEM SI TO ^{TEDA}
NEPŘEDSTAVOVALA

motto

Takhle jsem si to teda nepředstavovala

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

motto

Halina Pawlowská

Takhle jsem si to teda nepředstavovala – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

motto

HALINA PAWLOWSKÁ

TAKHLE
JSEM SI TO ^{TEDA}
NEPŘEDSTAVOVALA

Praha 2019

© Halina Pawłowska, 2019
Illustrations © Erika Bornová, 2019

ISBN tištěné verze 978–80–267–1553-5
ISBN e-knihy 978–80–267–1611-2 (1. zveřejnění, 2019)

Pro všechny optimisty, kteří se aspoň jednou stěhovali, aspoň jednou rekonstruovali, stavěli, neustále něco opravovali, milovali a trápili se, a pořád doufají, že někdy někde budou žít spokojený život.

Sakra, to je masa!

Byla tenkrát sobota, když jsem se probudila a měla jsem pocit, že něco není v pořádku. Jako by mě bolel zub. Teple a tak nějak táhle a pořád, ale... ten zub byl obrovský. Bolest mi pulzovala od ucha přes tvář k paži, přes záda a stehno, aby se koncentrovala v lýtku a dobrněla v chodidle.

„Bolí mě noha,“ řekla jsem Mirkovi. Nepřipadalo mu to vážné. Nohu nepokládal za důležitou.

„Tak to rozchoď!“ poradil mi a já to zkusila. Opatrně jsem se postavila. Udělala jsem krok. Nemůžu říci, že by se ta bolest zvýšila. Už jsem měla zkušenost se zlomeným kotníkem a tehdy jsem měla pocit, že se mi do masa zatínají špičaté vidle. Ne, tentokrát se při mém pohybu nedělo nic. Až na to, že celá levá půlka mého těla mi připomněla, jak jsem měla v patnácti zánět okostice a jak jsem omdlela v zubařském křesle. Pod nosem mi vyrašil knírek z potu. Ani při porodu jsem se takhle neorosila. Kromě té okostice se mi

jen jednou udělalo podobně špatně. Když jsem jako host vystupovala v televizní estrádě a moderátor se mě zeptal: „Kdo nebo co je pro vás v popmusic opravdovým bonbonkem?“ Nemohla jsem si vzpomenout ani na jednoho zpěváka, a protože nesnáším žoviální fráze, tak se mi udělalo zle asi i z toho, že jsem toho člověka za ten bonbonek nemohla praštit.

Tenkrát mému muži asi hodinu trvalo, než pochopil, že tuhle sobotu s ním nepůjdu venčit psa ani nepojedem na řízky k jeho matce. Došlo mu, že mne musí dopravit do nemocnice. Opírala jsem se o něj těžce a on vzdychal, protože měl křehkou kostru.

Doktor, který měl službu, byl krásný. A já ho znala! Milovala jsem ho, když mi bylo čtrnáct a on byl diskžokejem ve známém pražském klubu. Netušila jsem, že se z něj stal neurolog. Vzpomněl si na mě. Jednou jsem se s ním líbala, a protože si nechal brýle v kapse u košile, tak jsem mu je na jeho hrudi svou mohutnou vášní rozdrtila.

Ta noha mě tak strašně bolela, že mi bylo fuk, že jsem se neučesala, že mám na sobě pohodlnou podprsenku, která svou velikostí i tvarem připomíná pelech pro psa. Hrozné bylo, že jsem zapomněla, že mé boty pouští barvu, a jak mne Mirek vlekl od auta, tak jsem tápala do louže a výsled-

kem bylo, že se mé prsty zbarvily do odstínu netopýra. Doktor se jich s nechutí dotkl.

„Mělas nohy v mrazáku?“ zeptal se a já měla chuť zařvat, že jsme se neviděli už dvacet let, a tak měl přece dost času, aby si pořídil nové brýle!

Chtěl mě poslat na chirurgii, ale když jsem naslinila ukazováček a názorně mu předvedla, že je mé chodidlo pod šedým nánosem růžové, nechal mě odvézt na magnetickou rezonanci. Jak jsem ležela v té troubě, tak jsem si představovala, jak umřu a jak můj muž naše děti odvede ke své chladné matce a ta je nikdy nestiskne v náruči, a protože má jen dvouletou ekonomickou, tak ani nebude bazírovat na tom, aby šly na vysokou. A chtělo se mi brečet, protože svou dceru nikdy nenaučím, jak se správně dusí ukrajinské holubce, a nevidím, jestli můj syn bude v dospělosti vysoký a štíhlý jako můj manžel.

Můj manžel mě nelitoval. Ani když se dozvěděl, že mi vyhřezla plotýnka a že mi její úlomky dráždí kořen nervu. Žárlil. Nelíbilo se mu, že mi neurolog tyká. Mně se zas nelíbilo, že se mě doktor zeptal: „Tys dost přibrala. Proč?“

Dostala jsem spoustu léků a obstřík. Neurolog vzdychl, když odhalil můj zadek, a dokonce se mi zdálo, že zašeptal: „Proboha, to je masa... kam mám sakra tu jehlu asi tak vrazit?!“

A pak jsem měsíc jen ležela v posteli v činžáku, kde jsme bydleli, a polykala jsem prášky ve dvouhodinových intervalech, abych zvládla to nesnesitelné škubání a tlak, který mě chtěl zabít. A tak nějak mi došlo, že už nikdy nebudu fit a krásně mladá, když se mi bortí páteř, a viděla jsem se na vozíku – těžkou, ovadlou ženu, která je nesnesitelná, protože všem závidí jejich pohyblivé figury. A bylo mi jasné, že hubený Mirek se se mnou tahat nebude, že můj syn odjede studovat do ciziny a má dcera se vdá za nějakého grázla, který jí zakáže se se mnou stýkat. A já se z postele v činžáku nehnu a nikdy už neuvidím slunce a možná, že mou mrtvolu objeví až sousedka, když to bude na chodbě podezřele páchnout.

A proto jsem se začetla do inzerátů a tam jsem našla text, v kterém nabízeli dům nad Vltavou. A tak jsem zavolala do realitky a tam mi řekli, že se jedná o moc ošklivou stavbu a že se mi určitě nebude líbit.

2.

Chlap v ušance s kožešinou

Za měsíc jsem belhala o berli a byla jsem schopna se jít na ten dům podívat.

Byla to ošklivá stavba. Betonový kvádr, který balancoval na hraně strážně. Připomínal trochu staré bunkry, na jejichž dveřích visí masivní zrezivělé zámky, které jsou pro jistotu omotané mohutnými řetězy. Přesně v takovém bunkru přišla má kamarádka Zuzana o panenství. Vyprávěla mi o tom hned, jak jsme se potkaly před prvním ročníkem gymnázia na chmelové brigádě. Bylo to na Petříně. Tedy ten bunkr. Chmelová brigáda byla u Krušovic. Táhly se tam široké plochy zelených chmelnic. Šišky chmelu jsme házely do věrtelů a hned druhý den po příjezdu mi z šišek na rtech vyrašilo asi osm oparů. Tehdy se ještě žádný botulin do obličeje nepíchal. Ženy měly běžné velikosti úst, tedy většina žen... já ne! Můj

horní ret se zvětšil do velikosti kachního zobáku a skoro se mi nevešel pod nos. Spodní ret se mi vydul jako stařenám z afrických kmenů, když jim v dětství do úst vložili kovové destičky. Spodní ret mi zakryl celou bradu. Viděla jsem si ho, jakmile jsem pohlédla dolů, a protože jsem musela koukat na chmel, který jsem otrhávala, začala jsem šilhat.

Původně jsem si myslela, že hned na brigádě okouzím své gymnaziální spolužáky a že mi konečně začne ten vysněný život studentky, která nemusí lovit obdivovatele mezi prťavými, obrýlenými šprty s nepěknou pletí, ale že si z chmelu jako trofej přivezu urostlého hochu, s kterým budu vyrovnaně nasávat středoškolské vědomosti. Tak to nevyšlo. Obloukem se mi vyhýbali nejen všichni kluci z celé školy, ale zdálo se mi, že i někteří pedagogové. Až na Zuzanu. Ta jako by si mého hendikepu nevšimla. Seděla poctivě těsně vedle mého věrtele a vyprávěla. Já na ni užasle šilhala, a protože jsem ve rtech ztratila cit, tak mi vzrušením tekly sliny po krku a na prsa, až jsem měla mokré i ruce. Pamatovala jsem si přesně, jak Zůza popsala to divné stavení. Bylo za Hladovou zdí. V podstatě to byla díra obezděná drolivými cihlami, pocákaná nápisy, i když sprejeři ještě nebyli. Dveře měla ta díra vyvrácené, s masivním kováním. Tehdy jsem nechápala, proč tam ta Zůza

vůbec lezla?! Jaká síla ji nutila, aby si právě tam vyhrnula sukni?! Představovala jsem si tu situaci v různých variantách, ale všechny se mi zdály strašné. A Zůza se mi taky zdála divná. Jednou mě požádala, jestli bych se s ní nešla na ten Petřín podívat. Byl podzim a nebylo hezky. Když jsme došly k ruině, tak mě Zůza nutila vejít dovnitř.

„Jdi se kouknout, jestli je tam ta stará matrace!“ Vůbec jsem nechtěla se tam jít kouknout.

„Jdi!“

V té době, to nám bylo šestnáct, jsme se hodně zabývaly psychologíí, obě jsme ji chtěly studovat a oháněly jsme se jmény jako Freud a Fromm a taky jsme věřily na nutné konfrontace se stresory minulosti. Proti své vůli jsem tedy vstoupila dovnitř. Čpělo to tam, svítla jsem si zapalovačem. Zůza venku kouřila. Stěny byly zčernalé dýmem, na zemi byl popel z ohniště a vzadu... bála jsem se popojít. V rohu jako by se něco krčilo... Najednou se chladně pohnul vzduch a zapalovač zhasl. A pak na mě něco spadlo a něco zapištělo a já letěla z toho odporného brlohu a křičela jsem hrůzou a hnusem a Zůza běžela za mnou a taky křičela, ale když jsem už nemohla popadnout dech, tak jsem si uvědomila, že v tom jejím křiku slyším něco zvláštního... Byl to smích.

Zůza se smála, až ji to ohýbalo do kolen. A já teprve v tu chvíli, jak ve filmu, viděla Zůzu, jak

vkouzla za mnou do bunkru, jak sfoukla zapalovač a jak na mě hodila ten hnusný hadr.

Doběhla jsem až na Újezd.

„Počkej!“ křičela Zůza.

„Vždyť já jsem si to všechno vymyslela! Úplně všechno! Chápeš?!“

O Zůze jsem začala vyprávět jen proto, že ten dům z inzerátu měl nejen podobné dveře s řetězy jako ten na Petříně, ale v jeho sklepě jsem ucítila stejnou vůni. Hnilobu kombinovanou s něčím neidentifikovatelně vzrušujícím, z čeho mi naskočila husí kůže.

Ale před domem rostly šípky. A víno. Modré hrozno už bylo seschlé a padalo na zem a všude poletovaly straky a taky jsem zahlédla sojku. A datla. Ještě nikdy předtím jsem ho neviděla. Kloval do žluté omítky a vůbec si nás nevšímal.

Nikdy jsem neměla sklony stát se ornitologem, ale právě ti ptáci mne fascinovali. Byla jsem v Praze, ve velkoměstě, ale přitom v lůně přírody. Nebo lépe řečeno – připadala jsem si jako v anglickém televizním seriálu o životě šlechty v jejím rodinném sídle.

Plot obrůstal břechťanem, v rohu zahrady rostl mohutný ořech. Na větvích se houpaly obrovské plody, a když zavál vítr, tak jako by žbluňkaly do spadaneho listí.

„Je to tu hodně neudržovaný,“ řekl Mirek.

„Vzpomeň si na Orlický hory!“ vyjekla jsem.

Měli jsme totiž za sebou už jednu zkušenost s prohlídkou nemovitosti. Když se nám narodil Adam, zatoužili jsme po chalupě a měli jsme tehdy ušetřených padesát tisíc. O nemovitosti byla nouze. Nějací známí nám dali tip. Měli jsme odjet k Žamberku a tam na polosamotě u lesa měl stát objekt, na který bychom měli prý tak akorát. Neměli jsme auto, loudali jsme se tam tři hodiny vlakem a pak autobusem a pak dalším vláčkem a pak jsme šli tři kilometry pěšky, a protože byl duben, tak se déšť proměnil v drobné sněžení a mně v lodičkách omrzly nohy a Klárka plakala, protože jí ze studeného vzduchu páli-ly tvářičky. Zazvonili jsme u domku, jehož adresu jsme dostali, a i když se nám zdál ten domek docela malý, vypadal útulně.

„Je to sem daleko, ale možná, kdybychom se časem zmohli na nějaký vůz, tak by to tady bylo docela hezký...“

„No nevím, střecha je nějaká jetá...“ Mirek si hrál na znalce. A pak vyšel chlap, cpal se klobásou a houkl za sebe na manželku:

„To jsou ti Pražáci, jak chtěj chalupu!“

„Počkejte, jen dopiju kafe a půjdem tam!“ řekl nám a zmizel v teple.

„Kam půjdem? To nás ani nepozve dovnitř?“ Mirek tomu nemohl uvěřit, ale chlapa to ani ve

snu nenapadlo. Vyšel asi za patnáct minut, měl na sobě vatovanou kombinézu a ušanku s kožešinou.

„Jdeme támhle!“ řekl a ukázal na kopec.

A my se za tím hulvátem vlekli další dva kilometry. Pak jsme uviděli obrovské stavení, bývalá stodola, která neměla stěny. Proháněl se v ní vítr a kryl ji kousek plechu. Nejsem schopna vyjádřit v přesných číslech velikost té střechy. Ale kdybych řekla, že ta stodola měřila padesát metrů, tak ten plech měl asi centimetr.

Zdálo se, že dům v Podolí má střechu celou.

Paní z realityky připomínala panenku Barbie. Nebyla o moc větší. Připadala jsem si vedle ní jako ta orlická stodola. Obrovská!

Agentka měla dokonalé tvary, maličká ňadra, maličký zadeček, maličké boky. Měla na sobě bílé džíny, asi je koupila v dětském oddělení, a růžový svetřík.

„Bydlela tu nějaká Ruska,“ prudce začichala, jako by ucítila typicky ruský odér.

„To musíme zatajit před tátou. Táta nenávidí Rusy,“ informovala jsem ji.

Agentka byla výborná obchodnice.

„Možná, že to ani nebyla Ruska. Možná to byla... Estonka.“

„O Estoncích táta říkal, že jsou krutí...“

„Možná, že ta, co tu bydlela, byla...“ agent-

ka váhala, která národnost by mého otce mohla uspokojit.

„Proč bychom před tátou něco tajili?“ přerušil ji Mirek. „Není zatím důvod cokoliv tajit. Mně se to tady zdá naprosto nevhodný.“

Ale já jsem chtěla ten dům vidět celý. Vešli jsme dovnitř. Nevypadalo to tam pěkně.

Přízemí s dlaždičkami barvy hnoje, prasklé bakelitové kliky a linoleum prošlapané jak v krčské nemocnici, když mě do ní v šesti zavřeli, protože jsem měla spálu.

Dům měl jedno patro s třemi pokojíky velikosti cely a docela prostornou koupelnu se sprchovým závěsem. Na něm se nedala nevidět podezřelá čmouha bůhvíčeho zaschlého a mně se hned vybavila scéna z Hitchcockova *Psycha*.

Taky byl docela nelogicky v koupelně dvouvaříč a stůl a na něm ležel talíř s vidličkou, jako bychom někoho právě teď vyrušili od oběda.

Pokoje spojovala úzká, tmavá chodba s nízkým stropem a na něm mě zaujal poklop.

„Tam je půda?“ chtěla jsem vědět. Agentka koukla do plánů.

„Není tam nic.“

Muž si pod poklop šikovně přisunul štafle. Hrdinně poklop odsunul a vylezl nahoru. Nebyl vidět, neozýval se.

„Co je tam?“

Mirek mlčel.

„Tak co je tam?“ Ticho.

„Jdu tam!“

Chromou nohu jsem za sebou táhla jako hadr, hrabala jsem se ztěžka, ale povedlo se mi to. Stála jsem na střeše.

Spáry na ní byly zalité asfaltem, u antény se leskla loužička vody. A pak jsem se narovнала a pochopila jsem, proč můj muž nebyl schopen slova.

Před sebou jsem měla nejhezčí vyhlídku na světě. Stromy na zahradě spolu s keři od sousedů jako sametový kanýr lemovaly věže vyšehradského kostela svatého Petra a Pavla. Za nimi vykuchovala další věž, jako by se chtěla schovat, musela jsem poodstoupit stranou, abych si ji mohla prohlédnout. Byla to katedrála svatého Víta, dotýkala se mraků a Pražský hrad mi připomněl pohár s vanilkovou zmrzlinou. Vltava se klikatila jako taftová mašle, kterou zdobily parníky. Petřín zdálky vypadal jak dečka, na kterou někdo vyšil spleť cestiček. Vůbec jsem netušila, jak krásná je podolská vodárna. Bíle se leskla hned pod námi jak kubistický šperk a já najednou úplně jasně věděla, že tenhle dům je pro mě ten pravý.

A v tu chvíli naši agentku osvítil Duch svatý.

„Už jsem si vzpomněla! Ta paní, co tu bydlela, byla Ukrajinka!“

3,

Budeš litovat!

Moje maminka patřila do kategorie žen, které už neexistují. Uměla toho spoustu. Uměla šít kalhoty, háčkovat blůzičky, plést svetry s norskými vzory, vařit, péct nejlepší štrúdl na světě... Moje máma uměla žehlit pánské košile, hydrovoskem natírat parkety, kuchat drůbež i hřebelcovat koně. Taky uměla skákat salto nazad, hrát karty a uspořádat atletickou olympiádu pro všechny školy.

Moje máma recitovala z paměti celého Erbena a taky uměla bez špetky studu otevřít jakoukoliv obálku, kterou mi někdo poslal.

Nejhorší bylo, že já jsem tak úchvatná jako máma nebyla. Občas jsem si všimla, že můj muž na mou mámu upřeně kouká, a v jeho očích jsem četla myšlenku: „Měl bych se mnohem líp, kdybych si vzal ji!“

Moje máma uměla z bytu vytvořit domov. Nejdřív jsme bydleli v garsonce. Myslím, že to tam bylo moc útulné. Líbilo se mi tam všechno.

Rozkládací gauč, na kterém jsem s mámou spala, úzký divan, který se na noc přistrkával ke zdi, ale ve dne sloužil jako lavice u stolu. Na divanu spal táta. I když... spal... můj otec nespal. Můj otec neustále svítil lampičkou a šustil stránkami knih, a když někdy v noci máma unaveně vzdychla: „Zhasni a spi už!“, tak pravil: „Já nikdy nespím! Spánek je jenom pro zbabělce!“

V garsonce jsme měli velké okno, kterým se dala zhlédnout střecha Národního divadla, a taky jsme měli v koupelně desku přes vanu, na které máma myla nádobí. Tatínek ležel často ve vaně dlouhé hodiny, desku si posunul nad nohy a měl na ní položenou skleničku s vínem, klobásku nakrájenou na tenká kolečka a šachovnici, na které hrál šachy sám se sebou.

Když si máma zlomila kotník a musela být v nemocnici, najednou se v našem bytě ochladilo, jako by garsonka zešedla. Taky to v ní začalo divně páchnout a já si na gauči připadala opuštěná jako Robinson uprostřed oceánu. Prach během čtyřiaadvaceti hodin dokázal vlát v cárech místo záclon a přístroje studily tak, že se jimi nedalo jíst.

Maminka pocházela ze statku na kraji Prahy, byla moc ráda, že se odstěhovala do okachličkovaného činžáku a nemusela se už starat o slepice a trhat rybíz.

Můj tatínek přijel do Čech z karpatských hor. Miloval Poloniny a hluboké lesy, ale byt v centru Prahy považoval za jasný důkaz svého životního úspěchu.

Ke koupi domu v Podolí se proto ani jeden z mých rodičů nestavěl pozitivně. Já se jich ale na radu neptala. Paradoxně jsem byla z nás tří, protože jsem neměla žádného sourozence, až na nevlastního bratra, o kterém jsem se dozvěděla až v osmnácti, „nejbohatší“. To znamená, že jsem vydělávala měsíčně mnohem víc, než když dali moji rodiče své úspory i důchody dohromady.

Nezbohatla jsem v devadesátých letech tak pronikavě jako ti, co zrestituovali fabriky, mezinárodní firmy a hektary polností. Ale měla jsem hodně práce. Vystupovala jsem v televizi, vedla jsem časopis, psala jsem knihy, moderovala a vůbec jsem se nebála budoucnosti.

Dům nebyl nejlevnější. Byl přece v Praze. Maximálně deset minut od Žofína, kousek od Náplavky, jednu stanici metrem od Václaváku. Ale nebyl zas tak strašně drahý, protože byl malý a starý a potřeboval rekonstrukci. A co bylo naprosto báječné, bylo to, že banka byla ochotná poskytnout mi půjčku. Ani ve snu mne nenapadlo, že se z jedné hypotéky stanou tři.

Když jsem podepsala kupní smlouvu, Mirek se nakonec, i když se mu moc nechtělo, rozhodl

radovat se mnou. Otevřel víno. Máma byla taky odhodlaná předstírat veselost. Vyrobita krabí pomazánku.

Otec řekl: „Budeš litovat! Je velká chyba stěhovat se na venkov!“

4.

Nevydržela nápor křehkých teenagerek

Nebyla jsem úplně nepoznamenaná, věděla jsem, jen tak lehce, co znamená slovo rekonstrukce. Z garsonky jsme se totiž kdysi odstěhovali do jedna plus jedna na Karlově náměstí a pak jsme ten byt poněkud komplikovaně směnili za tři plus jedna, pak za čtyři plus jedna a pak, když devadesátá léta plnila sny, jsme dokonce obsadili byt sousedů, kteří se vystěhovali, a naše šestičlenná rodina měla náhle k dispozici šest pokojů, dvě koupelny a dva záchody. Bylo to tak akorát, protože má dcera prožívala bouřlivou pubertu a nikdy jsem nevěděla přesně, kdo z jejích kamarádek a kamarádů u nás právě bydlí. Přespával u nás jakýsi Jeníček, byl hubený a přemoudřelý, a když jsem na něj narazila ráno v kuchyni (což jsem měla velkou radost), tak mě poučoval, že mouka z nadnárodních korporací ubíjí malorolníky a že bych si měla

prostudovat Marxe pozorněji, než jak nás učily socialistické učebnice. Že Marx měl skvělé názory a že on, Jeníček, by chtěl žít podle jeho představ. Jeníček měl na sobě většinou svetr mé dceřy, a protože její svetr byl původně mým svetrem, chtělo se mi Jeníčka upozornit, že své krajně levičové myšlenky přednáší v kašmírovém pulovru z kapitalisticky prohnilé Paříže, že stál v přepočtu na naše peníze asi dvacet tisíc a že si nejsem jistá, zda ty kašmírové kozy žily v důstojném prostředí a neměly z toho, jak je ostříhali, ošklivé trauma. I když... teď si uvědomuju, v „Jeníčkově“ době se asi stresy zvířat ještě tolik neřešily. Ale i tehdy mi připadalo absurdní, že když se mládež, to znamená moje dcera a její přátelé – Jeníček, Marča, Kačenka, Sára, Bureš (ten hoch měl zřejmě jenom příjmení, protože ho nikdy nikdo jinak neoslovil), Čamrda, Kyčle, Olinka a další hubení, bledí, černě odění chlapci a dívky – před naším domem shromáždili, že nasedli do aut a odsvištěli. Kam? No přece na své víkendové sídlo, což byl squat, který pak vlastními těly bránili proti komerčním agresorům, kteří z něj chtěli udělat nákupní centrum. A to jsem se ještě nezmínila, že ty vozy, do kterých usedali s taškami napěchovanými potravinami (mými lahůdkami původně nachystanými na oslavu mamčiných narozenin), nebyly horší značky než mercedes nebo BMW.

Což mi připomíná, že tuhle jsem s kamarádkou Dádou jela vyzvednout do školky jejího vnuka. Její vnuk má alternativní rodiče, a proto chodí do lesní školky. A tak jsme jely do lesa kousek za Prahou. A před školkou čekali na své děti v lůně přírody jejich rodiče. Napočítala jsem tam sedm audi, čtyři volva, nejobyčejnějším vozem byl superb. Pochopila jsem jasně, že kdo chce své dítě vychovat, aby si vystačilo v životě jen s klackem a motykou, tak si na to nejdřív musí hodně vydělat!

Mít šest pokojů v centru Prahy bylo krásné, ale nájemné bylo nesmírně vysoké. Myslela jsem si, že když jednou nebudu chodit a skončím na vozíčku, že by bylo fajn něco vlastnit, mít hnízdo, odkud mě žádný majitel nemovitosti nevyhodí. Pochopila jsem, že když neinvestuji, že ty peníze, které vydělávám, projíme!

Jeníček, Marča, Kačenka, Sára, Bureš, Čamrda i Kyčle totiž vše konzumovali neuvěřitelnou rychlostí. Třeba jednou v noci mne vzbudila rána. Vyskočila jsem s rovnýma nohama přesvědčená, že u dcery v pokoji se střílí. Ale ne! Byla to jen lednička, která nevydržela nápor křehkých teenagerek a odpadly jí dveře.

Ať jsem tehdy řekla cokoliv, mé dceři se uprostřed čela udělala hluboká vráska a koutky stáhla dolů. Všechno, co jsem si myslela, bylo totiž

zpátečnické, měšťácké, stařecké a odpudivě materialistické. V přítomnosti dcery jsem proto radši neříkala nic, což mi zůstalo dodnes, i když dnes je má dcera dospělá, do hotelu, který by měl méně hvězdiček než čtyři, ani nepáchne, a když jsem jí tuhle říkala o squatu v naší čtvrti, tak mě přerušila a chtěla vědět, kde jsem si koupila tu pěknou čepici z pravé kožešiny. Můj syn tehdy před mou dcerou taky radši nemluvil a to mu taky zůstalo, ale rozšířil teritorium svého mlčení na široké okolí. Syn prostě mluví jen občas a s málokým a stanovil si zvláštní pravidlo, že když už se rozhodne něco sdělit, nesmí u toho být víc jak jeden člověk. Upřímně řečeno, někdy to dost ztěžuje komunikaci v domě, protože když se syn začne ošívát a popocházet, tak nám dojde, že se chce na něco zeptat, a dáváme si pak nenápadně očima pokyny, kdo se má okamžitě vzdálit a kdo s ním smí zůstat.

Rekonstrukce v činžáku probíhaly tehdy docela pokojně. Stěny byla dané, omítky jsme chtěli bílé, vany jsem si vybrala hluboké a s dírkami, abych se mohla perličkově nadnášet. V té době nebyl ještě nějak obrovský výběr dlaždic, ale už jsem našla hezké se žlutou linkou a taky obyčejné krémové na záchod. Opravy bytů byly sice drahé, ale nepřerušily ani mou práci, ani můj život. Přesně tak to bylo i s chalupou.

Vždycky jsem toužila jezdit s rodinou o víkendech na chalupu nebo na chatu. My jezdili leda tak do Kunratic za tetou Máňou. Okál v Podkrkonoší nebyl ani krásný, ani neměl vyhlídku, ani nebyl za pár pěttek. Stál ale u lesa, kam jsem celé dětství chodila s tátou na houby, a tušila jsem, že by se v něm mohlo pohodlně vegetovat. Najala jsem tehdy velmi milou paní stavitelku, která mluvila jasnou řečí, navrhla mi změny a z normálního okálu jsme společně vytvořily normální zděný dům. Samozřejmě, že nešlo všechno, jak by mělo. Třeba okna ve střeše. Nevidím jimi nic, protože ten, kdo je vykupal, si neuvědomil, že ne všichni lidi měří jako on – dva metry!

Jak říkám, slovo rekonstrukce mě u domu v Podolí nezaskočilo. Vrhla jsem se do akce.

Pan architekt Jonáš měl modré, mžikající oči a maličko se zajíkal. Byl starší než já a zpíval tenor ve sboru učitelů. Byl velký křesťan. Řekla jsem mu, že když je ten můj dům nad Vltavou, že by mohl trochu připomínat parník. Pan architekt se u nás za dva dny objevil s manželkou. Měla klobouk velký jako deštník, takže jsem jí hned neviděla do obličeje. Když lezla na střechu, tak se jí klobouk vzpříčil a chvílku nám nad hlavami nebezpečně balancovala. Měla temné oči a měkký přízvuk. Když ze střechy zhlédla panorama Prahy, rozezpívala se. Architekt Jonáš jí držel